

Bergen, 20.11.2020

Søknad om investeringsmidler til fornyingen av VilVite

Fornyning for aktualitet

I februar 2007 åpnet VilVite dørene. Vitensenteret var da Nord-Europas mest moderne, med en stor grad av dagsaktuelt innhold, formidlet med de nyeste teknologiske løsningene.

Senere samme år ble den første smarttelefonen (iPhone) lansert. På det tidspunkt hadde kun et mindretall nordmenn konto på Facebook. Petroleumsfag var blant de mest populære, klimakrise var det få som snakket om. Corona var en øl. Hjemmekontor ble kalt *gjemmekontor*, osv. Poenget er selvsagt: I løpet av de snart 14 årene siden vitensenteret åpnet, har det funnet sted en rekke paradigmeskift. Disse har endret publikums forventninger, ikke minst til hva et vitensenter skal være. For det vi *ikke* skal være, er et museum som ser bakover.

Styret i VilVite vedtok derfor, i desember 2019, en ny strategi hvor fornying er et hovedmål, sammen med bærekraft, og ungdom som prioritert målgruppe. Vi reviderer nå samtlige av våre tilbud, til elever så vel som familier og bedrifter. Vi tenker nytt om digital formidling, om måten vi kommuniserer med omverden, og ikke minst om kjernen i vitensenteret, *utstillingen*.

De tematiske satsningene vi legger til grunn for arbeidet er:

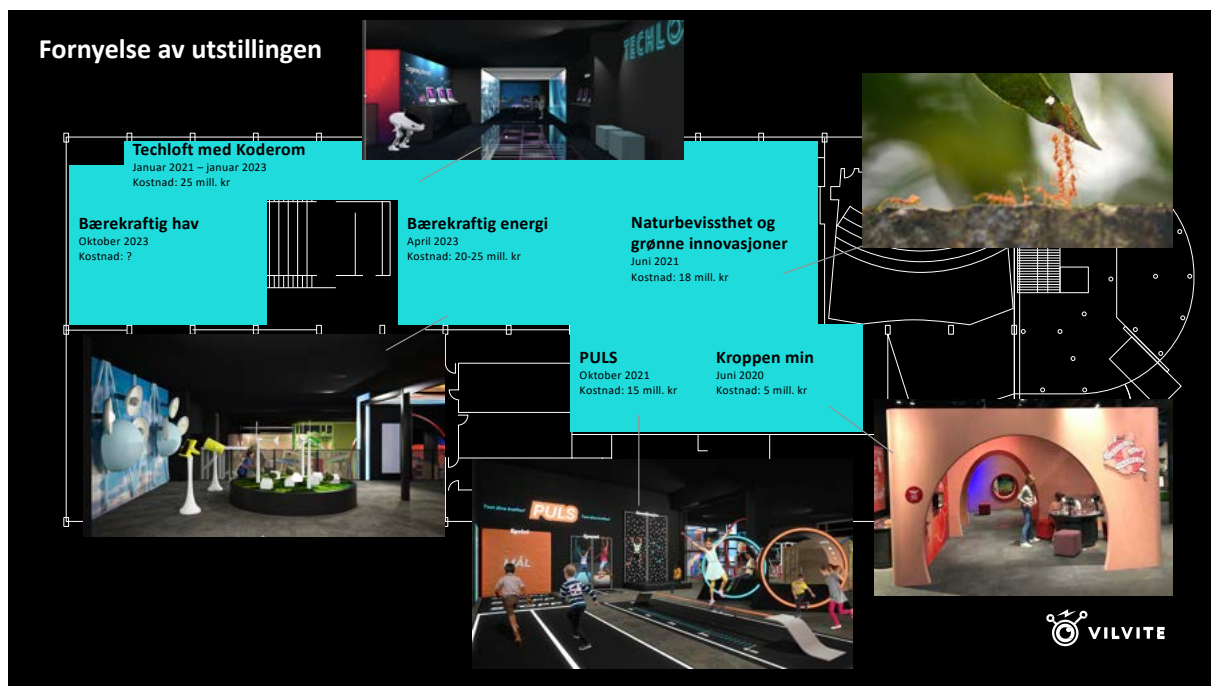
- a. Kropp og helse
- b. Kloden og klima
- c. Energi
- d. Informatikk
- e. Hav

I utstillingsrommet startet vi med «Hjernen og tarmen». Utstillingen, med siste nytt fra forskningsfronten, åpnet juni 2020, inngår i det nye «Kroppen»-området, og bidro til at juli ble en av de beste sommermånedene noensinne (koronabegrensninger til tross).

Neste prosjekt ut kaller vi «Naturbevissthet og grønne innovasjoner». VilVite fikk tidligere i år 10 millioner kroner fra Fana Sparebank for å lage en løsningsorientert bærekraftsutstilling med ungdom som primærmålgruppe. Målet er å inspirere de unge til å ta klimakloke hverdagsvalg.

Deretter ønsker vi å lede våre 120.000 årlige gjester inn i teknologiens verden. Vi anvender VilVites lekende tilnærming til komplekse tema for å utfordre gjestene til å sette seg inn i viktige og framtidrettede områder som koding, kunstig intelligens og autonome systemer. Equinor har gitt de første 3 millioner kroner til satsningen, som vi kaller *Techloftet*.

Dette er kun starten. Hele fornyingsplanen for utstillingen ser slik ut, lagt på en tegning av salen:

Spleiselag mellom private og offentlige

Innholdet i utstillingene blir i all hovedsak finansiert med midler fra privat næringsliv. I 2020 har vi mottatt hele 19,2 millioner kr fra private samarbeidspartnere. Dette i form av sponsorer, gaver og utbetalt gaveforsterkning på disse gavene, alle øremerket innholdsprosjekter.

Samtidig er det behov for å ta grep også i det *rommet*, i de arealene som skal huse 120.000 årlige fritidsgjester, skoleelever og bedriftsansatte. Her har tiden stått mer eller mindre stille siden 2007, mens behovet har endret seg vesentlig:

- Kapasiteten for de skolerettede formidlingsrommene er for lengst sprengt. Her trengs ny romløsning og utvidet areal.
- For å gi rom til en ny satsning på informasjonsteknologi, vil vi bygge en ny åpen mesanin i utstillingen. Vi kaller satsningen for *Techloftet*.
- Den kommende bærekraftsutstillingen krever en ny romløsning (lettvegger, belysning og nytt gulv) for sonen som i dag inneholder «Værpaviljongen», «Håndballmålet» mv.

Mens næringslivet legger for dagen en stor vilje til å realisere *innholdsprosjekter*, har det vist seg lang mer utfordrende å skaffe private midler til formål relatert til *infrastruktur* av typen som vi nå har behov for. Vitensenteret mottar heller ingen tilskuddsmidler som kan brukes til denne form for investeringer.

Vi vil derfor invitere Vestland fylkeskommune til et spleiselag, sammen med våre øvrige eiere og VilVite selv, for å realisere følgende:

Delprosjekt	Totalkostnad	Søker VLFK
i. Utvidet areal og ny romløsning for formidlingsrommene	11.000.000	2.000.000
ii. Lage en romløsning til den kommende bærekraftsutstillingen	16.241.000 (hele prosjektet)	2.000.000
iii. Bygge en mesanin i utstillingen for å huse Techloftet	4.276.000 (kun byggeprosjektet)	2.000.000
SUM	31.517.000	6.000.000

Søknadsbeløpet på 6 millioner kr av en total på 31,6 millioner kr er beregnet med utgangspunkt i fylkeskommunens 19 % eierandel i Bergen Vitensenter AS.

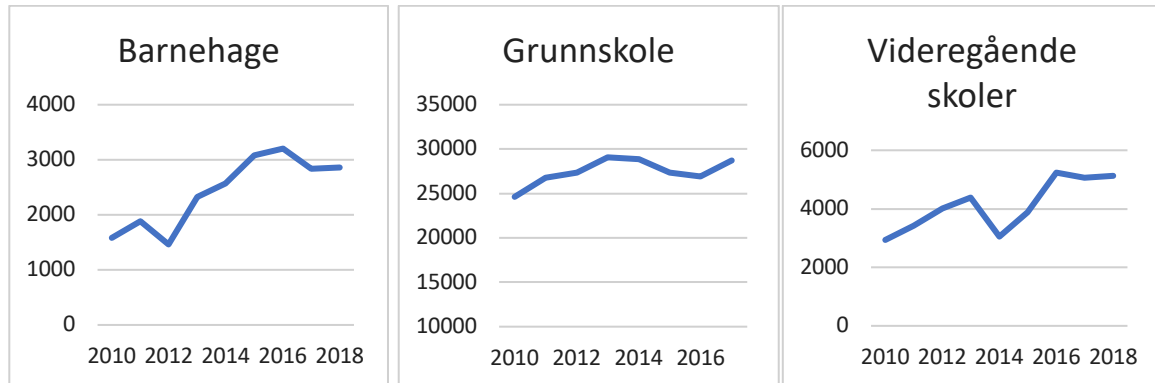
Søknadsbeløpet står dessuten i forhold til at Bergen kommune i 2007 ga vitensenteret et ombyggingslån (til inventar og annet), som siden ble ettergitt, på 6,75 millioner kr. Dette bidraget tilsvarer 8,9 millioner 2020-kr. (Kommunens eierandel er, til orientering, 29,56 %). VilVite har ikke mottatt tilsvarende bidrag fra fylkeskommunen.

Her følger en kort beskrivelse av de omtalte delprosjektene.

Prosjektbeskrivelse

i. Formidlingsrom

Etterspørselen etter VilVites pedagogiske opplegg har vokst siden starten, også de siste ti årene:

Ikke bare har elevantallet økt, men også tiden som brukes på flere av tilbudene. *Algoritmisk forståelse* er eksempel på et læringsprogram som ikke lar seg gjennomføre innen én skoletime uten at deler av elevgruppen (og kanskje endog læreren) faller av lasset. Dette programmet har derfor blitt omgjort til en dobbeltime, og bidro til at vitensenteret i 2019 leverte hele 52 millioner elevtimer (Antall timer gjennomført x antall elever). Det er et nivå som ingen så for seg da vitensenteret, og med det formidlingsrommene, i sin tid ble bygget.

Ikke bare kommer elevene i større samlet antall enn bygget var dimensjonert for. De kommer også i større grupper enn det som var opprinnelig tiltenkt. Rommene var opprinnelig bygget for gruppestørrelser på i snitt 22 elever, mens det nå er langt mer vanlig med klasser på 32 elever. For å få plass til elevene har vi som en nødløsning fjernet vegger mellom to av rommene, med den nødvendige bieffekt at det kun er rom til én klasse hvor to opprinnelig var tiltenkt.

I sum er det derfor ingen overdrivelse å si at romkapasiteten for lengst er sprengt. En utvidelse av arealet i 2016 avhjalp noe, men veksten i etterspørselen passerte den nye kapasiteten allerede etter et par år.

Som en konsekvens må vi derfor daglig skuffe lærere som ønsker å benytte seg av våre læringstilbud. Vi klarer å skaffe formidlere til de programmene de ønsker se, men har ikke rom som egner seg.

Det vi derimot har, er seks meter takhøyde, og dermed mulighet til å utvide arealet til formidlingsrommene uten at det går på bekostning av andre formål.

Gjennom det siste halvåret har pedagogene på vitensenteret, sammen med arkitektfirmaet Holon og interiørarkitektene Tønder, gjort et grundig arbeid med å kartlegge behov og planlegge løsninger som på svarer på disse på en god og kostnadseffektiv måte.

Oppsummert gir den foreslåtte nye romløsningen seks gode formidlingsrom, til fem samtidige klasser og én barnehagegruppe, mot dagens romløsning for to fulle skoleklasser og én barnehagegruppe.

Det er videre tegnet inn toaletter i tilknytning til formidlingsrommene. Dermed slipper elever og lærere å bevege seg ut gjennom utstillingen og portene for å bruke fellestolettene (som deles med byggets øvrige leietakere, UiBs studenter mv.).

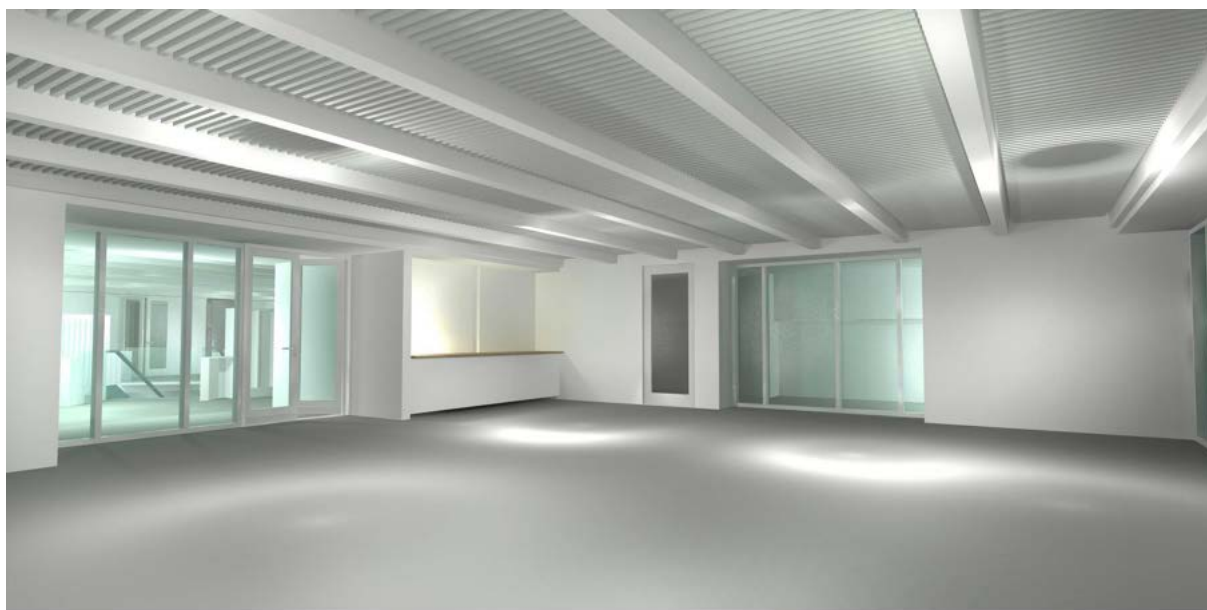
Det er videre tegnet inn en rullestol- og vareheis. Per nå må rullestolbrukere tilkalle hjelp fra vitensenterets ansatte for å bruke trappeheisen til formidlingsrommene i 2. etg. Med en ny heis vil de være selvhjulpne. Den vil også forenkle transporten av kjemikalietanker og andre tunge løft mellom etasjene.

VilVite - Prinsippillustrasjon - 15.09.2020
Inngang til ny trapp og heis

VilVite - Prinsippillustrasjon - 28.08.2020
Inngang til Lab 1.03 - gang foran toaletter

VilVite - Prinsippillustrasjon - 28.08.2020
Lab 2.04

For å holde kostnadene på et minimumsnivå har vi tenkt svært nøkternt om både arealbruk, materialbruk i rommene og ikke minst, ustrakt gjenbruk av møbler og annet utstyr.

Budsjettet kan etter dette oppsummeres slik:

Kostnadsart	Beløp
Byggekostnad	8 880 631
Prosjektering og prosjektadm.	710 450
Interiør	2 000 000
Reserver/uforutsette	444 032
SUM	12 035 113

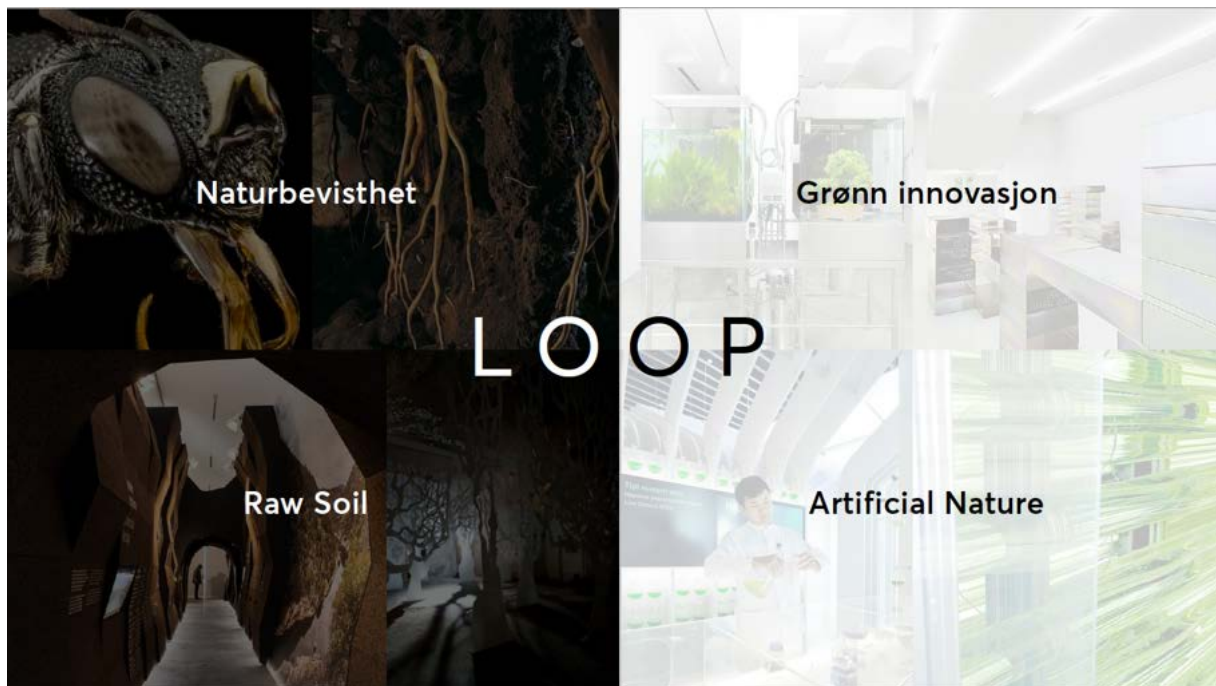
Finansieringsplan

Kilde	Beløp	Status
Bergen kommune (Næringsavd.)	500 000	Bekreftet
Øvrige eiere	5 035 113	Dialog
Vestland fylkeskommune	2 000 000	Omsøkt
Egne investeringsmidler	4 500 000	Bekreftet
SUM	12 035 113	

ii. Bærekraftsutstilling

Verden står på vippepunktet, jordens ressurser brukes opp, biomangfoldet er truet, og jorden som våre foreldre kjente til, er allerede historie. Nyhetsbildet er en blanding av naturkatastrofer, virus og ungdom i opprør. Det er lett å miste håpet og føle seg maktesløs i en verden som er så kompleks og sammensatt. Men det finnes håp om en bærekraftig fremtid, hvis vi retter blikket mot jorden vi står og går på...

En rekordstor gave på 10 millioner kr fra Fana Sparebank har gitt VilVite en unik mulighet: Ta med våre 120.000 årlige gjester på en magisk reise, inn i naturen. Jorden vi står på, planter og sopp som finnes der, insektene som kravler rundt, blir påvirket av menneskets livsførsel. Men vi ser på dem som inspirasjon til å finne løsningene for en mer bærekraftig – og sirkulær, måte å leve på. Vi kaller prosjektet for LOOP.

Utviklingsarbeidet har foregått gjennom et år, i tett samråd med de framtidige brukerne og ledsaget av det lokale designfirmaet Haltenbanken. Utstillingseksperimentene er nå under produksjon, med sikte på å stå ferdig mellom april og juni 2021.

Installasjonene inngår i en større historiefortelling der også scenografien medvirket sterkt. For å skape en helhetlig opplevelse ønsker vi å gjøre noen investeringer også i lokalet: Skifte ut dagens halogen «bøttelys» med LED-lamper for mer målrettet belysning; Montere veggseksjoner for å skape «rom i rom» og dermed en roligere og mer fokusert brukeropplevelse; Bytte ut de originale gulvflisene med nye, mørkere og mykere – igjen for en bedre brukeropplevelse.

Her følger noen konseptskisser for utstillingen og det rommet vi ønsker den skal inngå i.

The Green-House

The Lab

- Key Features:**
- Science Lab
 - Green House
 - Airy & Light
 - Sci-fi / "Avatar"
 - High Tech
 - Activities and interaction in focus
 - Transparency
 - Digital

Bærekraftsperspektivet ivaretas selvsagt når vi jobber med bærekraftsutstillingen: LED-lysene vil spare betydelig mengde strøm sammenlignet med dagens lamper; Vi beholder stålkonstruksjonen som i dag utgjør «Værpaviljongen» og bygger videre på den framfor å rive; Gulvflisene vi har i dag demonteres og doneres bort, mens de nye flisene er miljøsertifisert.

Budsjett

Kostnadsart	Beløp
Utstillingeksperimenter	8 044 000
Utvikling, testing, prosjektstyring	2 701 000
Eksterne utviklere og designere	1 239 000
Riving og bygging av vegger i utstillingen	1 550 000
Belysning	652 000
Grafiske elementer og maling	530 000
Teppefliser	275 000
Aktiviteter for fritidsgjester og elever	750 000
Markedsføring	300 000
Klimarapport for utstillingen	200 000
SUM	16 241 000

Finansieringsplan

Kilde	Beløp	Status
Fana Sparebank	10 000 000	Bekreftet
Øvrige eiere og samarbeidspartnere	2 241 000	Dialog
Vestland fylkeskommune	2 000 000	Omsøkt
Egne midler (Forskningsrådet og andre)	2 000 000	Bekreftet
SUM	16 241 000	

iii. Techloftet

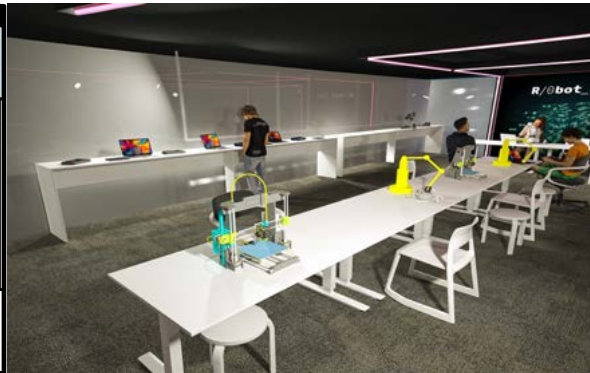
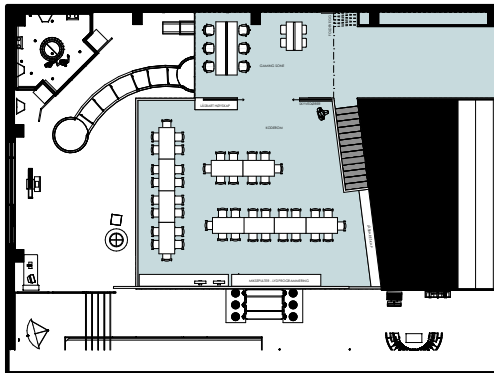
Befolkningen på Vestlandet trenger en arena for utforskning av informasjons- og kommunikasjonsteknologi. VilVite satser derfor på framtidsrettede teknologier som kunstig intelligens og maskinlæring, robotisering, blockchain og sensorteknologi – og koding. I VilVites  nd kobler vi teknologi og datadrevet innovasjon til lek og vitenskap.

Ønsket om å gjøre informasjonsteknologi til en ny tematisk hovedsatsning er utfordrende med tanke på at utstillingsrommet alt er fylt til maks kapasitet. Heldigvis er situasjonen i hovedhallen lik den som gjaldt formidlingsrommene: Takhøyden åpner for at vi, på en relativt enkel måte, kan bygge på en mesanin, en gallerietasje over den eksisterende utstillingen, og dermed skape 350 kvm ekstra utstillingsareal samt et eget koderom på 120 kvm.

Takhøyden er allerede utnyttet til å lage en 2. etasje i «Energipaviljongen». Denne er bygget med rullestolheis, noe som vesentlig forenkler byggingen av «Techloftet».

Selv om prosjektet totalt sett er i en tidlig fase, har vi positive signaler fra en rekke private aktører om å bidra med midler til IT-satsningen. Equinor har allerede bekreftet 3 millioner kroner, hvorav 2 millioner er øremerket bygging av Techloftet, mens 1 million er starten på finansieringen av innholdet til den nye sonen. Vi har også fått 200.000 kr i utviklingstilskudd fra Bergen kommune.

Budsjett (kun bygging, innholdet utgjør eget prosjekt)

Kostnadsart	Beløp
Byggekostnad (Mesanin i utstillingshallen med klasserom for koding)	3 751 000
Prosjektering og prosjektadm.	263 000
Reserver/uforutsette	262 000
SUM	4 276 000

Finansieringsplan

Kilde	Beløp	Status
Equinor	2 000 000	Bekreftet
Vestland fylkeskommune	2 000 000	Omsøkt
Egne midler	276 000	Bekreftet
SUM	4 276 000	

Oppsummering

Gjennom ViLVites 14 år har verden rundt vitensenteret utviklet seg raskere enn senteret selv, og våre gjester har fått nye behov. For å svare på de endrede behovene, gjennomfører ViLVite en omfattende fornyelse av innhold: I utstillingen, i læringstilbud, i fritidsaktiviteter, i digitalt tilbud, med videre. Samtidig, og på grunn av den innholdsmessige fornyelsen, er det behov for å ta noen grep på romløsninger: Nye formidlingsrom, bærekraftsutstilling og «Techloftet».

Vi har planene klare, tilbud er innhentet fra entreprenører, og Bergen kommunes byggesaksavdeling har gitt klarsignal. Dessuten vil ViLVite være stengt på hverdager fram til påsken 2021, ettersom smittevernstiltakene forhindrer skoler og barnehager fra å reise til senteret (I mellomtiden drar vi ut til dem med vårt mobile tilbud). Slik sett har vi en unik mulighet til å bygge om senteret mens det uansett er stengt, slik at befolkningen i regionen igjen kan oppleve et moderne og framtidsrettet vitensenter – når ViLVite gjenåpner for fullt i løpet av våren 2021.

Vi håper at Vestland fylkeskommune vil bidra til spleiselaget med 6 millioner kroner i investeringsmidler.

Med vennlig hilsen,

Lars Leegaard Marøy
direktør

Brevet er elektronisk signert